

Erdészeti rendeletek tára.

1890: XIX. törvényczikk

(a volt naszódvidéki községi erdők kezelése tárgyában.)

(Szentesítést nyert 1890. évi június hó 3-án.)

Az 1890. évi XVIII. törvényczikk 6. §-a értelmében községi vagyont képező, volt naszódvidéki erdőknek, kivéve Maros-oroszfalu és Monosfalu községeknek Maros-Torda vármegyében fekvő nem revindicált havasbeli erdeit, az 1879. évi XXXI. törvényczikknek megfelelő kezelésére nézve a következők rendelkeznek:

1. §.

Minden egyes község erdeiből azon részek, melyek a lakosok közvetlen erdei kihasználására fekvésük és területeik minőségénél fogva alkalmasak, a mennyiben a lakosság tüzi- és épületfaizására szükségesek, a házi faipar céljainak is lehető figyelembevételével községenként kihasítandók.

A kihasítási tervezetet a községi előljárásnak, a főszolgabírónak meghallgatásával és a kir. erdőfelügyelőnek közbejöttével a m. kir. erdőigazgatóság (4. §.) készíti.

A kihasítási tervezet az illető községben a községházánál 30 napon át kitétetik és ezen 30 nap alatt felebbezéssel megtámadható.

A felebbezés felett, mely a m. kir. erdőigazgatóságnál nyújtandó be, a földmivelésügyi minister határoz.

2. §.

Minden egyes község erdejének az 1. §-ban említett célra kihasítandó erdőterületen felül fenmaradó részei a többi volt naszódvidéki községeknek erdeiből hasonló kihasítás után fenmaradó részekkel és az ezekkel területi összefüggésben levő községi havasokkal egyesítve kezelendők.

Az illető községeknek az egyes erdőrészekre vonatkozó tulajdonjoga fenmarad és az eddigi határok természetben is fentartandók. Az erdőgazdaság üzemi céljaira, valamint a fát feldolgozó ipartelepek és az ezeknél alkalmazott munkások lakásának elhe-

lyezésére szükséges földterületekre azonban a kisajátítási jog a földmivelésügyi minister részére megadatik.

Az egyesített kezelés alatt álló erdők terményeiből származó jövedelem a közös terhek és a költségek levonása után, a községek között felosztandó, az egyesítve kezelt községi erdők térfogatának, termőképességének és jelenlegi faállományának arányában.

A vonatkozó aránykulesot a m. kir. erdőigazgatóság szakmunkálatai alapján, a földmivelésügyi minister állapítja meg.

A közös kezelésre rendelt erdőkkel területi összefüggésben álló községi havasok felügyelete és őrzése szintén az erdőigazgatóság feladatát képezi. Az ezen feladat teljesítésénél felmerülő költségek, a közös kezelés alá rendelt erdők tiszta jövedelmének kiszámításánál, terület-aránylag azon községek terhére számolandók el, melyeknek ezen havasok tulajdonát képezik.

3. §.

A községi lakosság tüzi- és épületfa-szükségletének fedezésére és a házi faipar céljaira (1. §.) kihasítandó erdőkre nézve községenként külön üzemtervek készítendők.

A 2. §. értelmében egyesítve kezelendő erdők üzemtervei akként készítendők, hogy az okszerű kezelés és célszerű jövedelmezés követelményeinek megfelelő összefüggő gazdasági testek alakittasanak, tekintet nélkül arra, vajjon azok az ugynevezett revindicált havasok közé tartoztak vagy vajjon az illető gazdasági testbe csoportosított erdőrészletek egy vagy több község tulajdonai.

4. §.

A községek saját külön használatára (1. §.) fentartott erdők, valamint a közös kezelésre (2. §.) rendelt erdők összes gazdasági ügyeinek intézésére (1879: XXXI. törvénycikk 21. §-a), nemkülönben a jelen törvény 1., 2., 3., 5. §-aiban körülírt teendőik végzésére Besztercze-Naszód vármegye székhelyén: Beszterczén kellő erdőtisztai, mérnöki és erdőőri személyzettel ellátott magyar királyi erdőigazgatóság állittatik fel, melynek költségei, valamint a központi kormányzat részéről ezen erdők érdekében kiadott költségek is a 2. §. harmadik bekezdésében említett kezelési költségek közé sorolandók. Az erdőigazgatóság költségeit szükség esetére az állam előlegezi.

5. §.

A községek jogosultak a m. kir. erdőigazgatóság által készített költségvetésekbe és számadásokba betekinteni és azokra észrevételeiket megtenni.

A községek e jogukat a vármegyei törvényhatóság által kijelölendő két kiküldött és az összes községek által választandó nyolcz képviselőből alakított bizottság által gyakorolják, mely bizottságnak elnöke az alispán.

A m. kir. erdőigazgatóság tartozik a költségvetéseket és zár számadásokat e bizottsággal idejekorán közölni.

Az említett bizottság alakítására és működésére vonatkozó utasítást, a belügyi és a földmivelésügyi minster rendeleti uton fogják megállapítani.

E bizottság határozatai a vármegyei törvényhatóság elé terjesztendők, melynek határozata ellen, úgy az erdőfelügyelő, mint a bizottság vagy annak valamely tagja által a belügyi minsterhez van felelbezésnek helye, a ki e tárgyban a földmivelésügyi minsterrel egyetértve határoz.

6. §.

Faizási jogát, a községnek erre jogosított lakossága (7. §.) csakis az 1. §-ban említett községi erdőrészekben gyakorolhatja.

A legeltetési jog gyakorlata azonban az erdőtörvény és az üzemtervek korlátai között nemcsak a tüzi- és épületfa-szükséglet fedezésére, valamint a házi faipar céljaira fentartott községi erdőkben (1. §.), hanem a községi havasokon, legelőkön és az illető község tulajdonában levő azon erdőterületeken is fentartatik, melyek a 2. §. szerint egyesítve kezeltetnek.

7. §.

A 6. §-ban említett haszonvételeket gyakorolhatják a tulajdonos község azon lakosai, a kik a községben községi illetőséggel bírnak.

Ezen haszonvételekért a község az 1886: XXII. t.-cikk 112. §-a értelmében díjakat állapíthat meg.

Emez általánosan kötelező díjszabályzat megerősítés végett, a törvényhatósághoz felterjesztendő. Érintetlenül marad a községnek

azon joga, hogy a község kötelékébe való fevételt a most idézett törvénycikk 14. §-a alapján külön díj fizetésétől tegye függővé, de az e tárgyban alkotandó szabályrendelet érvényéhez, tekintettel a kivételes viszonyokra, a belügyi minister megerősítése szükséges.

8. §.

A 2. §. értelmében egyesítve kezelendő erdők faterményeinek tiszta jövedelméből az egyes községekre eső részek községi célokra fordítandók.

9. §.

Az egyesített kezelés alatt álló területekre községi pótdadó csak akkor és annyi vethető, a mennyiben az 1890. évi XVIII. törvénycikk 11. §-a értelmében egy község határába összesített, más községek tulajdonát képező területek az illető község közigazgatási költségeit szaporítanak, ezen szaporulat erejéig; de ezen esetben is a törvényhatóság által jóváhagyott kivetés érvényesítése előtt a belügyministerhez felterjesztendő jóváhagyás végett.

10. §.

A jelen törvényből kifolyó erdőkezelési és rendezési ügyekre nézve megadatik a bélyeg- és illetékmentesség.

11. §.

Felhatalmaztatik a belügyi-, pénzügyi- és földmivelésügyi minister, hogy jelen törvény életbeléptetésének idejét rendelet útján határozza meg; felhatalmaztatnak különösen arra is, hogy az átmeneti intézkedéseket és az eljárás részleteit rendeleti uton szabályozzák.

12. §.

Jelen törvény végrehajtásával a belügyi-, pénzügyi- és földmivelésügyi minister bizatik meg.

Utasítás

a volt naszódvidéki községi erdők kezeléséről szóló 1890. évi XIX. törvényczikk végrehajtása és az 1890. évi január 10-én megkötött és az 1890. XVII. törvényczikkben megerősített bírói egyezség I., II., III., IV., V., X. és XII. pontjainak foganatosítása iránt.

Az 1890. évi XIX. törvényczikk 11 §-ában nyert felhatalmazás alapján ezen törvény végrehajtása céljából a következőket rendeljük:

I. Általános határozatok.

1 §. A volt naszódvidéki községi erdők kezeléséről szóló 1890. évi XIX. törvényczikk 1, 2, 3, 4 és 5 §§-ainak végrehajtásával s illetve a volt naszódvidéki községi erdők kezelésével az idézett 4. §. értelmében Besztercze-Naszód vármegye székhelyén, Beszterczen felállítandó m. kir. erdőigazgatóság bízatik meg.

2. §. Ugyancsak ezen m. kir. erdőigazgatóság bízatik me azon bírói egyezség I., II., III., IV., V., X. és XII. pontjaiban foglalt és a szóban forgó erdők kezelésével szoros összefüggésben álló rendelkezéseinek foganatosításával is, mely bírói egyezség (a czimben említett törvény alapját képezett törvényjavaslatra való hivatkozással) a báró Kemény Domokos és érdektársai által az államkinestár és Ó-Budak, Rágla stb. községek ellen indított perben a besztercezi kir. törvényszék előtt 1890. évi január 10-én kötöttest s ugyanezen törvényszéknek 1890. évi január 11-én kelt 94. polg. számu végzésével elfogadtatott, és az 1890. évi XVII. törvényczikk által megerősítettet.

3. §. A m. kir. erdőigazgatóság ezen feladatának teljesítésénél a jelen utasítás alább következő részletes intézkedései szerint tartozik eljárni.

II. Részletes intézkedések.

I. Fejezet. A községek saját használatára szolgáló erdők kihasításáról.

4. §. Az 1890. évi XIX. törvényczikk 1 §-ának első bekezdése szerint minden egyes község erdeiből azon részek, melyek a lakosok közvetlen kihasználására fekvésük és területeik minőségénél fogva alkalmasak, a mennyiben a lakosság tűzi és épület faizására

szükségesek, a házi faipar céljainak is lehető figyelembe vételével, községenként kihasítandók.

A törvény ezen rendelkezésének végrehajtása az erdőigazgatóságnak egyik legelső és legsürgősebb feladatát képezi. Ennélfogva az erdőigazgatóság késedelem nélkül kiszemelni tartozik minden egyes községben azon erdőrészeket, melyek a lakosok tűzi és épületfa szükségletének fedezésére és a házi faipar céljaira fekvésüknél fogva alkalmasak, vagyis a melyek az egyes községek ugynevezett I. határrészeiben a tulajdonos községekhez még oly közelségben fekszenek, hogy azokból a lakosság a házi szükséglet fedezésére szolgáló fát előállíthatja és hazaszállíthatja.

Ezzel egyidejűleg azonban meggyőződést szerez az erdőigazgatóság arról is, vajjon az ilyen fekvésüknél fogva a lakosság közvetlen kihasználására alkalmas erdőrészek egészben vagy részben nem bírnak-e olyan minőséggel, vagyis olyan talaj és állab viszonyokkal, melyek miatt azokban a fahasználatokat az erdő-törvény rendelkezéseinek megfelelően szerkesztendő gazdasági üzemtervekben később általában véve vagy hosszú időre beszüntetni, avagy olyan módon szabályozni kellene, hogy a miatt a lakosság szükségletét az erdőből csak nagy nehézségekkel, avagy aránytalan költségekkel elégíthetné ki.

Az ilyen minőséggel bíró erdőterületek, ha csak kiterjedésük nem jelentéktelen, a községek részére kihasítandó területekbe be nem foglalhatók.

5. §. Ha valamely község I. határrészában az előbbi §. rendelkezései szerint kiszemelt, a lakosság közvetlen kihasználására úgy fekvésüknél, mint talaj- és állabviszonyaiknál fogva alkalmasnak talált erdőrészek kiterjedése nagyobb, hogysem azt az illető község részére előreláthatólag egészben kihasítani lehetne, a kihasítási tervzet elkészítése előtt az erdőigazgatóság gondosan figyelembe veszi a községi lakosság tényleges tűzi- és épületfa szükségletét és az esetleg gyakorolt házi faipar céljaira kiszolgáltatható famennyiséget, megvizsgálja az illető erdő termőképességét, tényleges fakészletét, megállapítja az alkalmazandó fordát és üzemmódot, kiszámítja az erdő remélhető évi fatermését, és ezen adatok alapján a kihasítandó terület terjedelmét, a tényleges szükséglet és az erdő remélhető fatermése arányában állapítja meg.

6. §. Az előző §.-ban említett adatokat az erdőigazgatóság a volt nászódvidéki községi erdők ügyeinek intézésével 1890. évi 8641. számú földmivelésügyi ministeri rendelettel ideiglenesen megbízott erdészeti kormánybiztosság által előzetesen foganatosított munkálatokból, vagy a községek által megelőző időben készített s jóváhagyást nyert rendszeres gazdasági üzemtervekből, avagy más hitelt érdemlő és megbízható felmérési és becslési munkálatokból meríti. A hol pedig ily munkálatok nem állanak rendelkezésre, a szükséges adatokat közvetlenül a helyszinén e czélból eszközölt felvételek útján szerzi meg.

7. §. Azon községekben, melyeknek I. határrészében a község részére előreláthatólag kihasítható területnél jelentékenyen nagyobb erdőterület fordul elő, az 5. és 6. §§.-okban említett adatokat az erdőigazgatóság az erdőnek azon részeiről szerzi meg, melyek a tulajdonos községhez legközelebb esnek.

A községi lakosok tüzi- és épület faizására és a házi faipar czéljaira szolgáló erdőrészek ugyanis, hacsak a talajminőség, termőképesség és állabviszonyok tekintetében nehézségek fenn nem forognak, mindig a községhez legközelebb eső helyeken hasítandók ki, még pedig ha csak lehetséges oly módon, hogy a kihasított erdő az 1890. évi XIX. törvényczikk 2. §-ának első bekezdése értelmében egyesítve kezelendő többi erdőtől természetes határok által legyen elkülönítve.

8. §. Az előbbi §§.-okban említett adatok összegyűjtése és a kihasítás tervének ezen adatok alapján történt előzetes megállapítása után az erdőigazgatóság a helyszinére (8) napi határidő kitűzése mellett tárgyalást tűz ki s erre a törvény 1. §-ának második bekezdése értelmében a községi előljárást, a járási főszolgabíró és a kerületi kir. erdőfelügyelőt, kézbesítési elismervény mellett meghívja.

A tárgyalás akkor is megtartandó, ha a kitűzött időre a meghívottak mind meg nem jelennek.

A megtartandó tárgyalás jegyzőkönyvébe mindenk előtt a községi előljárásnak a lakosság részére kihasítandó terület helyére, terjedelmére és használati módjára vonatkozó kívánságai veendő fel.

A mennyiben a községi előljárást előadott kívánsága akár

a kihasítani kért erdő helye és terjedelme, akár annak óhajtott használati módja tekintetében az 1890. évi XIX. törvényezikk és a jelen utasítás, vagy az 1879. évi XXXI. t. cikkben foglalt erdő-törvény szempontjából kifogás alá esnek, az erdőigazgatóság képviselője, a főszolgabíró és a kir. erdőfelügyelő kötelesek a községi előljárást a fenforgó nehézségekről részletesen és alaposan felvilágosítani és ha ezeket az előljárást megértette, újabb nyilatkozatra felhívni, mely szintén felveendő a jegyzőkönyvbe.

A községi előljárást meghallgatása után jegyzőkönyvbe iktatandó a főszolgabíró és a kir. erdőfelügyelő véleménye is.

A kir. erdőfelügyelő ezen tárgyalás folyamán, minden egyes esetben határozottan nyilatkozni köteles az iránt, vajjon a községi előljárást által kívánt, avagy az erdőigazgatóság által ezzel szemben kilátásba helyezett területnek a községi lakosság használatára való kihasítását erdőfelügyeleti szempontokból célszerűnek és megengedhetőnek tartja-e?

Ha a tárgyalás folyamán olyan vitás kérdések merülnek fel, melyek csak a helyszínen tisztázhatók, az ezen célból szükséges helyszíni szemle azonnal megtartandó és az eredmény jegyzőkönyvbe veendő.

A tárgyalásról felvett jegyzőkönyvet, melyhez a meghívásra vonatkozó kézbesítési elismervények csatolandók, az összes meghívottak aláírni tartoznak.

Ha a jegyzőkönyv aláírását valamelyik fél megtagadja, ez a körülmény a jegyzőkönyv végén felemlitendő.

9. §. A tárgyalás és esetleges helyszíni szemlék megtartása után az erdőigazgatóság a tárgyalási jegyzőkönyvbe felvett nyilatkozatokat tudomásul véve, a kihasítási tervezetet lehető rövid idő alatt véglegesen elkészíti s az illető község előljárástának kézbesítési elismervény mellett késedelem nélkül megküldi; felhívja egyúttal az előljárást, hogy a tervezetet 30 napon át a község házában azonnal közszemlére tegye ki, a lakosságot pedig egyidejűleg figyelmeztesse, hogy az esetleges felebbezések a közszemlére történt kitétel napjától számított 30 napon belül az erdőigazgatóságnál nyújtandók be.

A kihasítási tervezet ellen felebbezéssel élhetnek mindazok, kik az 1886. évi XXII. t. cz. 113 §-a értelmében a községi kép-

viselő testületnek a községi törzsvagyron átalakítása, fentartása és kezelési módja tárgyában hozott határozatai ellen felfolyamodási joggal bírnak.

10. §. A községi előljáróság által a kitűzött 30 nap letelte után visszaküldött kihasítási tervezetet az erdőigazgatóság, ha felelősség ellene nem adatott be, jóváhagyás végett az összes tárgyi iratokkal együtt a földmivelésügyi miniszterhez terjeszti fel.

Ha pedig a tervezet az érdekeltek részéről 30 napon belül felelősséggel támadtatik meg, a tárgyi iratokhoz a felelősségeket is csatolja s egyszersmind az ezekben felhozottakról kimerítően indokolt véleményes jelentést terjeszt elő.

11. §. A földmivelésügyi miniszter a hozzá felterjesztett kihasítási tervezetek felett s a mennyiben azok felelősséggel támadtattak meg, egyidejűleg a felelősségek felett is, végérvényesen határoz s a kihasítási tervezeteket vagy jóváhagyja, vagy a mennyiben azok ellen kifogása volna, megfelelően módosítja.

12. §. Az erdőigazgatóság a földmivelésügyi miniszter határozatáról úgy a kir. erdőfelügyelőt, mint a főszolgabírókat és az érdekelt község előljáróságát értesíti s a jóváhagyott avagy megfelelően módosított tervezet értelmében a kihasítást azonnal foganatosítja, gondoskodván arról, hogy a községi használatra kihasított területek határai az egyesített kezelés alá tartozó többi erdőkkel érintkező vonalokon a természetben is véglegesen megjelöltessenek.

A határok a természetben a községi előljáróság és főszolgabíró vagy helyettese jelenlétében tűzendők ki s a helyi viszonyoknak leginkább megfelelő állandó jelekkel jelölendők meg. E jelekről és elhelyezésükről jegyzőkönyv veendő fel, melyet a községi előljáróság és főszolgabíró, vagy helyettese is aláírni tartoznak. A jegyzőkönyvben az előljáróság a határjelek gondos fentartására is kötelezendő.

A határok kitűzése akkor is foganatosítandó, ha a meghívott községi előljáróság vagy a főszolgabíró meg nem jelennek.

A határkijelölésről felvett jegyzőkönyv és kihasítási tervezet eredetije a törvényhatóság levéltárában való elhelyezés végett elismervény mellett az alispánnak küldendő meg; a jegyzőkönyvnek és tervezetnek az erdőigazgatóság által elkészítendő másolata

ellenben a kihasításra vonatkozó összes tárgyiratokkal együtt az erdőigazgatóság irattárában helyezendő el és ott gondosan megőrzendő.

2. Fejezet. A községi határok kijelöléséről és fentartásáról.

13. §. Az 1890. évi XIX. törvényzcikk 2. §-ának második bekezdése értelmében a volt naszódvidéki községeknek az egyes erdőrészletekre vonatkozó tulajdonjoga fenmarad és az eddigi határok természetben is fentartandók.

A törvény ezen rendelkezésének foganatosítása czéljából az erdőigazgatóság köteles az egyes községek tulajdonát képező területek határait a rendelkezésre álló térképek, avagy más okmányok alapján, a törvény életbe lépése idejében fennállott birtoklási állapotnak megfelelően a természetben felkeresni, megállapítani és a mennyiben szüksége forog fenn, állandó jelekkel megjelölni.

14. §. A községi birtokhatárok mindig az illető szomszédos községek előljáróságának, s a mennyiben a községi tulajdont képező erdőterületek magán birtokkal is határosak, egyszersmind az illető birtokosoknak is jelenlétében keresendők fel, állapítandók meg és jelölendők meg, s az erre vonatkozó megállapodásokról jegyzőkönyv veendő fel, melyet az összes érdekeltnek aláírni tartoznak.

Egyes érdekeltnek meg nem jelenése az eljárást nem gátolja.

15. §. Ha a határok megállapítása alkalmával az érdekelt felek között vitás kérdések merülnek fel, az erdőigazgatóság képviselője a fenforgó véleményeltéréseket az esetleg rendelkezésre álló adatok közlése s esetleg szavahihető tanúk kihallgatása alapján barátságos uton kiegyenliteni igyekszik, s ha ily módon meg egyezés jön létre, a határokat a kölesönös megállapodásnak megfelelően tüzi ki, az eredményt pedig jegyzőkönyvbe veszi.

Ellenkező esetben az érdekelt feleket a törvényhatóság útján a törvény útjára utasítja, s addig, míg a vitás kérdés törvényesen tisztáztatik, a vitás terület határait az érdekelt felek bemondása szerint minden oldalról megállapítja és a természetben is megjelölteti.

16. §. A természetben megállapított és megjelölt határpon-

tokat és határvonalakat az erdőigazgatóság előzetesen a rendelkezésre álló térképekre, később pedig a rendszeres gazdasági üzemtervek elkészítése alkalmával, az ezek alapját képező eredeti és másolati térképekre is pontosan átvezeti, általában pedig gondoskodik arról, hogy a határjelek a természetben fentartassanak, s az esetleg eltávolított vagy megsemmisített határjelek a határok megállapításáról felvett jegyzőkönyvek s az ezek alapján készült térképi bejegyzéseknek megfelelőleg haladéktalanul visszaállíttassanak.

E végből a határokról felvett jegyzőkönyvek, térképek és esetleg más okmányok az erdőigazgatóság levéltárában elhelyezve gondosan megőrzendők.

3. Fejezet. Az egyesített kezelés alá tartozó erdők jövedelmének fölosztásánál alkalmazandó községi aránykulcs elkészítéséről.

17. §. Miután az 1890: XIX. törvényezikk 2. §-ának harmadik és negyedik bekezdése értelmében az egyesítve kezelendő erdők jövedelme a közös terhek és költségek levonása után a községek között felosztandó, a felosztás pedig az erdőigazgatóság szakmunkálatai alapján megállapítandó aránykulcs szerint eszközözendő, az erdőigazgatóságnak ezen munkálatok foganatosítása és azok alapján az aránykulcs megállapítására vonatkozó javaslat elkészítése szintén sürgős feladatát képezi.

Ezen feladat teljesítésénél a következő irányelvek tartandók szem előtt.

Miután az egyesített kezelés alá tartozó községi erdők jövedelme az egyes községek között a tulajdonukat képező egyesített kezelés alá tartozó erdőrészek területének, termőképességének és jelenlegi faállományának arányában osztandó fel, ezen három tényező pedig az erdő gazdasági értékében nyer kifejezést, a törvényben említett aránykulcs az egyes községek egyesített kezelés alá tartozó erdőrészeinek értéke alapján határozandó meg, oly módon, hogy az egyes községek tulajdonát képező egyesített kezelés alá tartozó erdőrészek területének és fakészletének gazdasági értéke külön-külön kiszámítandó s az ekként kiszámított két érték összege veendő az illető erdőrészlet értékének; az egyes községek

részesedési aránya pedig, vagyis a törvényben említett aránykules, százalékokban kifejezve, azon hányadnak megfelelően állapítandó meg, a hányad részét az egyes községek egyesített kezelés alá tartozó erdőrészeinek értéke az összes egyesített kezelés alá tartozó erdők értékének képezi.

18. §. Az előző §-ban említett számításhoz szükséges területi és termőképességi adatok, valamint a jelenlegi faállomány mennyiségére és minőségére vonatkozó adatok az elkészítendő rendszeres gazdasági üzemtervekből lesznek, ezeknek felsőbb hatóságilag történt jóváhagyása után, meritendők.

A talaj és faállomány értékének kiszámításához ezeken kívül szükséges többi adatok pedig a helyi viszonyok gondos tanulmányozása után tényleges tapasztalati adatokból állítandók össze. Nevezetesen a fakészletek értékének kiszámítására szolgáló tőárak az utóbbi időben tényleg elért holdankénti faárakból számítandók ki. Ezen kiszámítás azonban nem minden egyes erdőrésztetre külön-külön eszközözlendő, hanem elégséges, ha azon erdőrésztetek, melyeknek fatermése tapasztalás szerint egyenlő áron kel el, összefoglaltatnak s az ekként képezett értékosztályok számára egy-egy átlagos tőár számíttatik ki. Ezen számítás céljából három értékosztály állítandó fel. Önként értetik azonban, hogy azon értékosztályok számára, melyekbe különböző fajú erdők, nevezetesen fenyveseken kívül bükkösök is soroztatnak, a fenyő és bükkre nézve külön-külön tőárak számítandók ki.

19. §. Ezen adatok segítségével az egyes erdőrésztetek gazdasági értékei, a szaktudomány által megállapított eljárás szerint valamennyi községnél egyöntetűen számítandók ki. Kivételes eljárás csupán azon községekkel szemben alkalmazandó, melyek erdejüknek fahozamát az 1890. évi január elsején túl terjedő időre is előre eladták.

Az ilyen előre eladott vágásterületek még le nem tarolt fakészlete ugyanis, abban az esetben, ha az illető község a vételért előre felvette, teljesen számításon kívül hagyandó, s az aránykules megállapításánál csupán a talaj értéke veendő figyelembe; ellenben, ha az eladott vágásterület ki nem használt fakészletének ára a község által előre fel nem vétetett, s ennél fogva az az esedékeség idejében az egyesített kezelés alá tartozó erdők jövedelmeként

számoltatik el, a fakészlet értéke számításba veendő ugyan, de csak azon tényleges árral, mely érte az erdőigazgatóság pénztárába befoly.

20. §. Az egyes községek tulajdonát képező, egyesített kezelés alá tartozó erdők gazdasági értékének az előbbi §§-okban előadottak figyelembe vételével történt kiszámítása után, az erdőigazgatóság az aránykulcsot, a 17. §. végén megadott utasítás szerint, minden egyes községre nézve kiszámítja és a munkálatot jóváhagyás végett az összes előmunkálatokat tartalmazó tárgyiratokkal együtt a földmivelésügyi miniszterhez terjeszti fel.

Ezen munkálat elkészítésénél azon erdőrészletek, melyek az érdekelt szomszédos birtokosoknak a határok kijelölése alkalmával a határvonalra nézve bementek, s jegyzőkönyvbe foglalt eltérő állításai folytán a fennebbi 15. §. értelmében vitás területeknek vétettek fel, külön birtoknak tekintendő, s ennél fogva az aránykulcs az ilyen területekre nézve szintén kiszámítandó.

21. §. Az aránykulcs legkésőbb 1892. évi december végeig megállapítandó. A mennyiben azonban ezen időre a volt naszódvidéki községek összes egyesített kezelés alá tartozó erdeinek rendszeres gazdasági üzemtervei, melyekből a fentebbi 18. §. első bekezdése értelmében a területi és termőképességi adatok és a faállomány mennyiségére és minőségére vonatkozó adatok merítendő, mind el nem készülhetnek: az erdőigazgatóság ezen utóbb említett adatokat egyelőre a rendelkezésre álló hitelleltekönyvekből, kataszteri munkálatokból, az eddig eszközölt felmérésekből, továbbá a községek által elkészített rendszeres avagy ideiglenes gazdasági tervekből és más rendelkezésre álló hitelt érdemlő munkálatokból meríti s ezekből és a 18. §. második bekezdésében körülírt eljárás szerint összegyűjtendő és megállapítandó többi adatokból számítja ki az aránykulcsot.

22. §. Az előző szakasz értelmében előzetesen elkészített aránykulcsmunkálat az egyesített kezelés alá tartozó erdők összes rendszeres gazdasági üzemterveinek jóváhagyása után az ezekből merítendő területi, termőképességi és fakészleti adatok alapján gondosan átvizsgálendő s az átvizsgált munkálat az aránykulcs végleges megállapítása végett a földmivelésügyi miniszternek újból előterjesztendő.

A földmivelésügyi minister által ennek alapján megállapított aránykulcs az üzemtervekben megállapított egész forda időre érvényes.

4. Fejezet. Az üzemtervek elkészítéséről.

23. §. A községi lakosság tüzi és épületfa szükségletének fedezésére és a házi faipar céljaira kihasítandó erdők rendszeres gazdasági üzemtervei az 1890. évi XIX. törvényezikk 3. §-a értelmében községenként külön-külön készítendőek el, ellenben az egyesített kezelés alá tartozó erdők üzemtervei akként készítendőek, hogy az okszerű kezelés és célszerű jóvedelmezés követelményeinek megfelelő összefüggő gazdasági testek alakittassanak, tekintet nélkül arra, vajjon azok az ugynevezett revindikált havasok közé tartoztak, vagy vajjon az illető gazdasági testbe csoportosított erdőrészetek egy vagy több község tulajdonai.

A törvény ezen rendelkezéseinek figyelembe vételével a rendszeres gazdasági üzemtervek mindkét féle erdőre az 1879. évi XXXI. törvényezikk alapján kiadott utasítások és rendeletek értelmében készítendőek el. Az utasítások és rendeletek általános követelményeinek figyelembevételével mellett azonban az erdőigazgatóság különös gondot tartozik fordítani arra is, hogy a községi lakosság tüzi és épületfa szükségletének fedezésére és az esetleg gyakorolt házi faipar céljaira szolgáló erdőkre nézve a rendszeres gazdasági üzemtervekben a fennálló utasítások korlátai között a lehető legegyszerűbb és egyszersmind olyan gazdasági mód állapittassék meg, mely mellett az illető erdőkből a lakosság szükségletének fedezésére alkalmas erdei termékek a lehető legnagyobb mennyiségben és a legmegfelelőbb választékokban legyenek termelhetők.

24. §. Az elkészített rendszeres gazdasági üzemterveket az erdőigazgatóság kezelési szempontból való előzetes megvizsgálás végett a földmivelésügyi ministeriumhoz terjeszti fel; a kezelési szempontból megvizsgált és jóváhagyott vagy módosított terveket pedig erdőfelügyeleti szempontból való megvizsgálás végett két példányban a közigazgatási bizottsághoz terjeszti be, mely a megvizsgálás és a jóváhagyás kieszközlése iránt az 1879. évi XXXI. t. cz. 18. §-ában körülírt eljárás szerint intézkedik.

25. §. Addig, míg a rendszeres gazdasági üzemtervek elkészülnek és a törvényes eljárás szerint a földmivelésügyi minister által jóváhagyatnak, úgy a községi lakosság saját használatára kihasítandó erdők, mint az egyesített kezelés alá tartozó erdők kezelése ideiglenes gazdasági tervek által szabályozandó.

Ezen ideiglenes gazdasági terveket az erdőigazgatóság javaslatai alapján a kir. erdőfelügyelőség és közigazgatási bizottság meghallgatásával a földmivelésügyi minister állapítja meg.

26. §. Az ideiglenes gazdasági tervek, az eddig fennállott ideiglenes és rendszeres gazdasági tervek adatai és más esetleg rendelkezésre álló, avagy ezentul beszerezendő, megbízható adatok alapján lehető gondosan akként készítendőek el, hogy a községi lakosság saját használatára kihasítandó erdőknél a megállapítandó üzemmód, forda és vágásrend, az egyesített kezelés alá tartozó erdőknél pedig az alakítandó üzemosztályok és vágássorozatok s az egyes vágássorozatokban megállapítandó vágássorrend és kihasználási mód, a rendszeres gazdasági tervekben lényeges módosítások nélkül megtarthatók legyenek.

27. §. Az ideiglenes gazdasági tervek megállapításáig a folyó használatok az eddig fennállott ideiglenes és rendszeres gazdasági tervek alapján a volt naszódvidéki községi erdők kezelésével ideiglenesen megbízott erdészeti kormánybiztosnak 1890. évi 8641. sz. alatt kiadott rendeletben foglalt erre vonatkozó utasítások szerint jelölendő ki.

28. §. Az 1890. évi XVIII. törvénycikk 5. §-a szerint oly irtványok, melyek nem a szomszédos erdőterület tulajdonosának tulajdonát képezik, ha azt az illető erdőterület fentartása és okszerű kezelése szükségessé teszi, egyenértékű területtel kicserélhetők, ha pedig állandó lakással vannak betelepítve, az 1881. XLI. törvénycikkben szabályozott eljárás szerint kisajátíthatók lévén: az erdőigazgatóság köteles a volt naszód vidéki községi erdőkbe beékelte mindazon irtványoknak kicserélése avagy kisajátítása iránt, melyek a szomszédos erdőterületek fentartását és okszerű kezelését akadályozzák, a szükséges lépéseket még az illető rendszeres gazdasági üzemtervek elkészítése előtt megtenni.

E végből az erdőigazgatóság a volt naszódvidéki községi

erdők között előforduló mindazon irtványokról, melyek az idézett 1890. évi XVIII. törvényczikk 5. §-ában említett irtványok természetével birnak, s állandó lakással betelepítve nincsenek, részletes kicserélési tervezetet készít s azt a községi erdők érdekeinek szempontjából való megbirálás és jóváhagyás végett a földmivelésügyi ministerhez terjeszti fel; azon irtványokat illetőleg pedig, melyek állandó lakással betelepítve vannak, a kisajátítási eljárás kieszközlése végett ugyancsak a földmivelési ministerhez indokolt előterjesztést tesz.

29. §. A kicserélési tervezetben az erdőigazgatóság mindekelelt felsorolja azon okokat, melyek a kicserélést szükségessé teszik, azután szabatos leírását adja ugy a kicserélendő irtványnak, mint a cserébe adandó területnek, mellékelve egyidejűleg ezen leíráshoz :

a) a kicserélendő irtványról és a cserébe adandó területről a vonatkozó telekjegyzőkönyvi és telekkönyvi helyrajzi számok pontos kitüntetése mellett olyképen készített vázrajzokat, hogy ezek a netalán szükségessé váló telekkönyvi le-, át- és hozzá-jegyzésre alkalmasak legyenek;

b) az *a)* pont alatt említett területekre vonatkozó, bélyegmentesen hitelesített telekkönyvi kivonatokat;

c) az *a)* pont alatt említett területek térfogatáról, mivelési ágáról és szakszerű becslés alapján megállapított értékéről készített kimutatást.

30. §. Ha a kicserélendő irtvány az egyesített kezelés alá tartozó erdők közé van beékelve, cserébe az egyesített kezelés alatt álló erdők megfelelő helyen kijelölendő egyenértékű részlete adandó. Ezen részlet lehetőség szerint a kicserélendő irtványnyal szomszédos területet tulajdonul bíró község tulajdonában álló területből jelölendő ki; szükség esetében azonban más község tulajdonában álló terület is kijelölhető.

Ellenben, ha az irtvány valamely községnek saját használatra kihasított erdejében fordul elő, cserébe ezen erdőnek megfelelő helyen kijelölendő egyenértékű részlete, vagy az illető község valamely más mivelési ághoz tartozó egyenértékű terület adandó.

31. §. Ha az irtvány tulajdonosa erdőterülettel kárpótoltatik, a cserébe adandó terület kizárólag csak olyan erdőrészből jelöl-

hető ki, melynek talaja másnemű gazdasági művelésre (szántóföld, rét, kert, vagy szőlő) állandóan alkalmas.

32. §. A kicserélési tervzet alapján az erdőigazgatóság az írtvány tulajdonosa és a cserébe adandó területet tulajdonul bíró község között minden egyes esetben csereegyezséget igyekszik létesíteni, és ha az erre vonatkozó tárgyalások eredményre vezetnek, a kicserélési tervzettel együtt a csereegyezséget is felterjeszti jóváhagyás végett a földművelésügyi miniszterhez. Ellenkező esetben pedig, ha t. i. a tárgyalások nem vezetnek eredményre, a tervzetet ennek megemlítése mellett terjeszti fel.

33. §. Ha a földművelési miniszter a kicserélési tervzetet s abban az esetben, ha az érdekelték közt egyezség jött létre, a csereegyezséget is jóváhagyja, a csere fogyanatosítása végett az erdőigazgatóság azon utasítások szerint jár el, melyek az 1890. évi XVIII. t. cz. 5. §-ának végrehajtása tárgyában ugyanazon évi 27826. sz. a. kiadott igazságügyminiszteri rendeletben foglaltatnak.

Ha pedig a földművelési miniszter az erdőigazgatóság előterjesztése alapján valamely állandó lakással betelepített írtvány kisajátítását rendeli el, a kisajátítás az 1881: XLI. törvényezikkben szabályozott eljárás szerint fogyanatosítandó.

5. Fejezet. Az erdőigazgatóság kezelési teendői.

34 §. A fentebbi 4—33 §§-okban felsorolt munkálatok teljesítésér kívül az erdőigazgatóság feladatát képezik továbbá a következő teendők is, u. m.:

a) az egyesített kezelés alá tartozó erdőkkel területi összefüggésben levő községi havasokon a felügyelet és őrzés gyakorlása;

b) a községi lakosság tüzi- és épületfa-szükségletének fedezésére és a házi faipar céljaira kiasított erdőkben a gazdasági ügyek intézése, az őrzés, és az erdőtörvény rendelkezéseinek megtartás feletti felügyelet;

c) az egyesített kezelés alá tartozó erdőkben az összes kezelési teendők oly értelemben, a mint azokat az állam tulajdonát képező kincstári erdőbirtokokon a kincstári erdőhatóságok teljesítik.

35. §. Az előbbi szakasz a) pontjában említett községi hava-

sokon és *b)* pontjában említett saját használatra kihatott községi erdőkben a fennálló törvények és szabályok s illetve a jóváhagyott üzemtervek korlátai között gyakorolható összes haszonvételek, továbbá az előbbi szakasz *c)* pontjában említett egyesített kezelés alá tartozó erdőkben a legeltetés kizárólag a tulajdonos községeket illeti meg. Ezen haszonvételeket a tulajdonát képező területen minden egyes község közvetlenül gyakorolhatja. Ha azonban valamely község az előbb felsorolt haszonvételeket nem közvetlenül gyakorolja, hanem más módon kívánja értékesíteni, az értékesítésről a községi előljárásság meghallgatása mellett az erdőigazgatóság köteles gondoskodni s az értékesítésből befolyó jövedelmeket is az erdőigazgatóság vételezi be, oly feltétellel azonban, hogy ezen jövedelmeket az év végén külön-külön az illető község javára köteles elszámolni.

Az egyesített kezelés alá tartozó erdőknek azon haszonvételeit, melyek (mint például a bányák és ásványvízforrások stb. haszonvételei) egyes községek területein helyhez kötve fordulnak elő, hasonlóképen az erdőigazgatóság értékesíti, de szintén az illető községek javára. Az ilyen haszonvételekből származó jövedelmet tehát az erdőigazgatóság az év végén mindig azon község javára számolja el, melynek egyesített kezelés alá tartozó területén az illető haszonvétel előfordul.

Ellenben az egyesített kezelés alá tartozó erdőknek a legeltetésen és a megelőző bekezdésben említett helyhez kötött haszonvételein kívül, minden más haszonvételeit közvetlenül az erdőigazgatóság értékesíti, és az értékesítésből befolyó jövedelmeket az egyesített kezelés alatt álló erdők jövedelmeként számolja el.

36. §. A 34. szakasz *a)* pontjában említett községi havasokon az erdőigazgatóság felügyeleti joga és kötelessége főleg a következőkre terjed ki:

a) felügyel arra, hogy az egyes községek havas területei között a községi határvonalak és határjelek, továbbá a községi havasoknak az alattuk elterülő erdőkkel képezett és az üzemtervekben megjelölt határvonalai és határjelei, valamint a községi havasoknak magánosok birtokaival avagy a községi legelőterületekkel képezett határvonalai és határjelei gondosan fentartassanak s szükség esetében haladéktalanul helyreállíttassanak;

b) felügyel arra, hogy a községi havasokon a jogosultak a szokásos haszonvételeket s különösen a legeltetést a törvény által megszabott korlátok között okszerűen, vagyis oly módon gyakorolják, hogy a kiméletlen legeltetés folytán a termő-talaj meg ne semmisíttessék ;

c) a mennyiben szükségesnek mutatkozik, oda hat, hogy a havasi haszonvételek szabályozására megfelelő törvényhatósági vagy községi szabályrendeletek alkottassanak s felügyel arra, hogy az életbeléptetett szabályrendeletek a jogosult lakosság által pontosan és szigoruan meg tartassanak ;

d) végül felügyel arra, hogy a havasokat szegélyező erdő-övek fatenyészete és termőtalaja a havasokra kihajtott nyájak őrzésével megbízott pásztorok roszakarata vagy gondatlansága folytán, avagy a felügyelet nélkül hagyott nyájak rongálása folytán meg ne károsíttassék és el ne pusztíttassék ;

e) az őrzés tekintetében pedig gondoskodik arról, hogy tiltott avagy illetéktelen mértékben gyakorlott legeltetés által vagy más módon, például a takarmány feletetése, eltulajdonítása, vagy a száraz fű és gyp felégetése által stb. a jogosultak érdekei meg ne károsíttassanak ; önként értetődik azonban, hogy a havasokra kihajtott nyájaknak a dúvadak és tolvajok ellen, avagy a kész takarmánynak tolvajok és károsítók ellen való megvédéseért, a mi a tulajdonosoknak és a pásztoroknak képezi közvetlen kötelességét, az erdőigazgatóság s illetve az erdőigazgatóságnak az őrzéssel megbízott személyzete anyagi felelősséggel nem tartozik, a kirendelt őrszemélyzetnek azonban kötelessége a havas birtokosok érdekeit ez irányban is kitelhetőleg védelmezni.

37. §. Az előbbi §-ban körülírt felügyeleti és őrzési teendőket az erdőigazgatóság az erdő kezelésével és őrzésével megbízott erdőtisztai és erdőőri személyzet által ugyan, de a törvény 2. §-ának ötödik bekezdése értelmében a havas birtokos községek költségére végezteti.

A mennyiben tehát a havasok felügyelete és őrzése céljából a tulajdonképeni erdőkezeléshez és őrzéshez szükséges személyzetnél nagyobb személyzet alkalmazandó, az ebből származó költség-többletet, valamint a havasok felügyeletével és őrzésével kapcsolatban esetleg még felmerülő más egyéb kiadásokat az erdőigaz-

gatóság köteles pontosan megállapítani, az egyesített kezelés alá tartozó erdők évi költségvetésében előirányozni s a teljesítés arányában a zárszámadásokban kimutatni és az egyesített kezelés alá tartozó erdők tiszta jövedelmének felosztásánál terület-aránylag azon községek terhére elszámolni, melyeknek a felügyelet és őrzés tárgyát képező havasok tulajdonát képezik.

38. §. A 34. §. b) pontjában említett községi erdőkben a gazdasági ügyek intézése és az erdők felügyelete és őrzése körüli teendőit az erdőigazgatásnak főleg a következők képezik:

a) gondoskodni tartozik, hogy a községek saját használatukra kihasított erdők külső és belső határvonalai és határjelei állandóan enntartassanak s illetve, hogy a megsemmisített vagy eltávolított határjelek haladéktalanul visszahelyeztessenek;

b) kijelöli a megállapított ideiglenes vagy jóváhagyott rendszeres gazdasági tervek avagy az illetékes felsőbb hatóságnak ezeket pótló külön rendeletei alapján az évi használatokat, nevezetesen a vágásterületeket, elő- és köztes használati területeket és azon területeket, melyeken mellékhasználatok gyakorolhatók, illetve a melyeken ily használatok tiltva vannak; gondoskodván egyidejűleg arról is, hogy a vágás vonalak pontosan megjelöltessenek s illetve a mellékhasználatok elől eltiltott területek szélein tilalmi jelek állíttassanak fel és a jelek fenntartassanak;

c) a használatok kijelölésével egyidejűleg részletes utasításokat ad a kihasználás módjára nézve, szakszerű tanácssal szolgál a vágások fakészletének választékolására és feldolgozására nézve s megállapítja az üzemtervek alapján a mellékhasználatok gyakorolható mértékét;

d) a mennyiben a fatermékek kiszállítására csusztatók, utak, hidak építése vagy más berendezések foganatosítása szükséges, elkészíti ezek tervét és költségvetését, utasításokat ad a kivitelre nézve és egyszersmind felügyel arra, hogy az építkezések és berendezések a tervek és költségvetéseknek megfelelően foganatosíttassanak.

e) kijelöli és nyilvántartja az üzemtervekben kijelölt erdősitendő területeket és közvetlenül gondoskodik arról, hogy az erdősitések az üzemtervekben előírt időben és módon saját személyzetének vezetése alatt hozzáértő munkásokkal szakszerűen foganatosíttassanak;

f) őrködik a felett, hogy az erdőt fenyegető elemi csapások és károk lehetőleg elháríttassanak, illetve megszüntetessenek;

g) vezeti az üzemtervekben elrendelt gazdasági nyilvántartásokat;

h) őrködik a felett, hogy az erdőtörvénynek és üzemterveknek rendelkezései, továbbá az illetékes felsőbb hatóságoknak esetről-esetre kiadott rendeletei, valamint ezek alapján tett saját rendelkezései pontosan megtartassanak és teljesíttessenek; abban az esetben pedig, ha a községek ezen rendelkezéseket önkényesen megszegnék, a törvénybe ütköző cselekményeket az illetékes erdőrendészeti hatóságnak kellő időben bejelenti;

i) gondoskodik az erdők őrzéséről és ezzel kapcsolatban arról, hogy a községi célokra kihatott erdőkben elkövetett lopások, veszélyes cselekmények és mulasztások felfedeztessenek, s a tettek megbüntetés végett az illetékes bíróságnak átadassanak; nyilvántartja az erdei kártételeket s felügyel arra, hogy a megítélt és behajtott vagy a törvény és a fennálló rendeletek által megengedett esetekben békés egyezség alapján beszédett, érték és kártérítési összegek a tulajdonos községek pénztárába beszolgáltatassanak, a büntetéspénzek pedig rendeltetési helyükre juttassanak;

k) általában véve pedig köteles az erdőigazgatóság a községek mint erdőbirtokosok érdekeit minden irányban képviselni és a mennyiben arra alkalom és mód nyílik előmozdítani és megvédelmezni.

39. §. Az előbbi szakaszban körülírt teendőket az erdőigazgatóság saját erdőtisztai és erdőőri személyzetével végezteti; a felmerülő költségek fedezése és elszámolása tekintetében pedig a következő utasítások szerint jár el:

a) a községek saját használatára kihatott erdők gazdasági ügyeinek intézésénél, felügyeleténél és őrzésénél felmerülő kiadások közül azok, melyek az államerdészeti költségvetésben kezelési költségek címe alatt vannak összefoglalva, nevezetesen az alkalmazott személyzet személyi járandóságai, irodatartási költségei, utazási költségei és a személyzet elhelyezésére szolgáló épületek fentartására fordított költségek, továbbá az állam erdészeti költségvetésben közterhek címe alatt foglalt kiadások

közül az állami erdő adóba fizetett összegek és illeték egyenértékek és végül az üzleti költségek czime alá foglalt kiadások közül a felmérésnél és erdőrendezésnél, továbbá az építkezések tervének és költségvetésének elkészítésénél használt eszközök, rajzszerkek, és az ezen munkálatoknál alkalmazott munkások költségei az egyesített kezelés alatt álló erdők jövedelméből fedezendőek és véglegesen is ezen erdők terhére számolandók el;

b) az erdősitések költségei, továbbá az erdőknek elemi csapások ellen való megvédése céljából esetleg szükségessé váló rendkívüli kiadások, úgy szintén a községek saját használatára kijelölt erdőkben előforduló irtványok kicserélésénél felmerülő eljárás költségek szintén az erdőigazgatóság által fedezendőek az egyesített kezelés alá tartozó erdők pénztárából, de csak előlegképen és oly feltétel alatt, hogy ezen kiadások az egyesítve kezelt erdők tiszta jövedelmének kiszámításánál az illető községek terhére fognak elszámoltatni. Ennek eszközölhetése végett az erdőigazgatóság ezen kiadásokat községenként számszerűleg nyilvántartja, sőt a rendes évi erdősitési és más előrelátható költségeket azon célból, hogy a községek azon összeg felől, mely ezen czimen az egyesített kezelés alatt álló erdők tiszta jövedelmének őket megillető részéből annak idején levonatni fog, még a községi költségvetés elkészítése előtt tájékozva legyenek, az egyesített kezelés alá tartozó erdők illető évi költségvetésébe is felveszi s a költségvetésbe felvett összegekről a községeket külön-külön értesíti;

c) a községi célokra kihasított erdőknél ezeken kívül felmerülő többi kiadások ellenben közvetlenül a községek által saját községi pénztárukból fedezendőek. Ezen költségek közül azokról, melyek az erdőigazgatóság intézkedései folytán merülnek fel, az erdőigazgatóság a mennyiben lehetséges és szükséges még a községi költségvetés elkészítése előtt előirányzatot készít s azt a fedezetről való gondoskodás végett a községi előjárásának megküldi.

40 §. Az egyesített kezelés alá tartozó erdőknél az erdőigazgatóság azon teendőkön kívül, melyeket a községek saját használatára kihasított erdőkben a fentebbi 38. §-értelmében teljesíteni tartozik, egyszersmind a kezelésnél felmerülő összes más igazgatási, üzemi, értékesítési és elszámolási teendőket is közvetlenül maga végzi. Nevezetesen :

a) teljesíti a kezelés körében felmerülő összes adminisztratív teendőket;

b) elkészíti a megállapított gazdasági tervek és ezzel kapcsolatosan kiadott felsőbb hatósági rendelkezések és az erdők okszerű jövedelmezésére befolyással bíró körülmények figyelembe vételével az erdőgazdasági üzem körébe vágó összes teendők tervezetét, s a mennyiben ennek közvetlen foganatosítása nem áll hatáskörében, gondoskodik arról, hogy a felsőbb hatóság jóváhagyása kellő időben kieszközöltessék, a saját hatáskörében megállapított avagy a felsőbb hatóságilag jóváhagyott intézkedések pedig pontosan végre hajtassanak;

c) elkészíti a legszigorubb takarékoság szemelőtt tartásával az üzem folytatásához szükséges technikai munkálatok tervét és költségvetését; az esetben pedig, ha egyes munkálatokat (mint például az erdei termékek kiszállításához és ipari feldolgozásához szükséges építkezéseket és berendezéseket) az értékesítés iránt kötött szerződések értelmében esetleg a szerződéses vevők maguk saját költségükön tartoznak foganatosítani, ezek tervét és költségvetését megvizsgálja, s ugy ezen utóbb említett munkálatok terveit és költségvetéseit, valamint általában véve mindazon terveket és költségvetéseket, melyeknek jóváhagyása a felsőbb hatóság részére van fentartva, foganatosítás előtt felülvizsgálás és jóváhagyás végett az illetékes felsőbb hatósághoz terjeszti fel, a megállapított vagy engedélyezett munkálatokat pedig a jóváhagyott tervek és költségvetéseknek megfelelően ugy a szerződéses vállalkozók által, mint az igazgatósági közegek és megbízottak által pontosan foganatosittatja;

d) gondoskodik az erdei termékek és haszonvételek értékesítéséről és gondosan felügyel, hogy az ez iránt kötött szerződések szigoruan megtartassanak;

e) gondoskodik arról, hogy az egyesített kezelés alá tartozó erdők jövedelmei, valamint az egyes községeknek az erdőigazgatóság által kezelt jövedelmei (35. §.) pontosan befolyjanak, az egyesített kezelés alá tartozó erdőket terhelő kiadások és az egyes községeknek előlegképen teljesített kiadásai (39 b, pont) valamint az egyesített kezelés alatt álló erdőket és az egyes községeket külön-külön terhelő tartozások (54. a, b, és c,) kellő időben teljesítenek, illetve törlesztessenek.

f) gondoskodik arról, hogy az előbbi pontban említett jövedelmek és kiadások pontosan elszámoltassanak s e végből minden egyes év remélhető bevételeiről és előreláthatótag felmerülő kiadásairól pontos költségvetést, a tényleges bevételekről és kiadásokról pedig szabályszerűen szerkesztett zárszámadást készít.

41. §. Az előbbi §. utolsó pontjában említett költségvetés a kincstári erdőhatóságokra nézve fennálló szabályok szerint, a kincstári erdők költségvetésének mintájára, az ebben kitüntetett rovatok szerinti részletezéssel készitendő, azzal a különbséggel, hogy:

a) az állami erdők költségvetésében kezelési költségek, közterhek és üzemi kiadások neve alatt csoportosított kiadási rovatokon kívül, melyek alatt a rendes kiadások veendőek fel, rendkívüli kiadások neve alatt a beruházások és más rendkívüli kiadások részére is külön rovatok veendőek fel;

b) hogy a bevételek és rendes és rendkívüli kiadások között mutatkozó különbség nem mint kezelési többlet, vagy hiány tüntetendő ki, hanem a remélhető bevételi többlet vagyis a tiszta jövedelem az 1890. évi XIX. törvényczikk 2. §-ának harmadik bekezdése értelmében, mint a volt naszódvidéki községeket megillető osztalék, a kiadások ezen név alatt nyitandó utolsó rovatába veendő fel; ellenben, ha a bevételek a kiadásokat nem fedeznék, a hiány ellensúlyozása végett a bevételek e célra felveendő utolsó rovatában megfelelő összeg veendő fel az állam által adandó kezelési költség előlegképen. Ily esetekben ugyanis az erdőigazgatóságnak kötelessége a törvény 4. §-ára való hivatkozással a hiány pótlására szükséges költségösszegnek előlegképen való engedélyezése végett, a földmivelésügyi miniszterhez kellő időben előterjesztést tenni, ki a költségelőirányzat felülvizsgálása és megállapítása után mutatózó hiánynak megfelelő állami előlegről a költségvetésben gondoskodik.

Az előbb említett osztalék czimű utolsó rovatba felveendő bevételi többlet a költségelőirányzat részletezésében a törvény értelmében megállapított aránykulcs szerint felosztandó s az egyes községeket és a vitás területeket (15. §.) megillető s a vitás kérdés eldöntéséig gyümölcsöző letétként kezelendő részletek szám szerint kitüntetendők.

42. §. Az ekként készitendő költségvetés bevételi részébe fel-

veendők külön rovat alatt az egyesített kezelés alá tartozó erdők jövedelmein kívül az egyes községeknek azon külön jövedelmei is, melyek a fentebbi 35. §. értelmében az erdőigazgatóság által kezelendők, ugyanezen összegek azonban mint az illető községeknek kiadandó jövedelmek egyszersmind a kiadások közé is felveendők.

A költségvetés kiadási részében felveendők továbbá az egyesített kezelés alatt álló erdők szoros értelemben vett kiadásain kívül a központi kormányzatnak az ezen erdők érdekében kiadott költségei s továbbá azon kiadások is, melyeket az erdőigazgatóság a fentebbi 37. §. és a 39. §. a) és b) pontja értelmében a községi havasok felügyeleti és őrzési költségeinek és a községek saját használatára kihasított erdők kezelésénél felmerülő költségeknek fedezésére fordít, még pedig a központi kormányzat költségei és a 39. §. a) pontjában említett kiadások, mint tényleges kiadások a megfelelő rovatok alatt véglegesen, ellenben a 37. §-ban és a 39. §. b) pontjában említett kiadások, mint az illető községek által az őket megillető tiszta jövedelemből megtérítendő költségek, a kiadások természetének megfelelő rovatok e célra nyitandó alrovatai alatt. Ezen utóbbi kiadásoknak megfelelőleg azonban a bevételek között is hasonló összegek veendők fel, mint az illető községek által megtérítendő költségek, még pedig az egyéb bevételek czimű rovat ily czélból nyitandó alrovatai alatt.

Ezen megtérítendő költségek az illető községek által nem közvetlenül lesznek befizetendők, hanem az őket megillető külön jövedelmekből s a mennyiben ezekből nem telnék ki, az őket megillető osztalékból fognak levonadni; a kiadások osztalék czimű rovatának részletezésénél tehát azon megtérítendő költségek, melyek az esetleges külön jövedelmekből nem fedezhetők, a szövegben szintén kitüntetendők s illetve kimutatandó, hogy az illető községeknek az őket megillető külön jövedelmekből és osztalékból az őket terhelő kiadások levonása után mennyi fog készpénzben tényleg kiszolgáltatni.

43. §. Az erdőigazgatóság ezen költségelőirányzatot, az illető kezelési évet (melyre a költségvetés vonatkozik) megelőző év február végéig elkészíteni és betekintés és észrevételeinek megtétele végett az 1890. évi XIX. törvénycikk 5. §-a értelmében alakítandó bizottságnak átadni köteles. Ezen bizottság a költségelőirány-

zatot oly időben tartozik tárgyalni, hogy arra vonatkozólag hozott határozatait a törvényhatóság rendes tavaszi közgyűlésén még letárgyalhassa.

Az ügyrend és eljárás, mely szerint a bizottság a költségvetés felülvizsgálását eszközli, külön rendeletben állapittatik meg.

44. §. Ha a bizottság a költségelőirányzatot észrevétel nélkül elfogadja s ezen határozatát a törvényhatóság jóváhagyja, vagy a törvényhatóság a bizottság észrevételeinek mellőzésével a költségelőirányzatot eredeti szerkezetében fogadja el s ezen határozata ellen felebbezés nem történik, a költségelőirányzat a törvényhatóság által az erdőigazgatóságnak küldendő vissza, mely azt jóváhagyás végett a földmivelésügyi ministeriumhoz terjeszti fel.

Hasonló eljárás követendő akkor is, ha a költségelőirányzat ellen a bizottság kifogásokat emel s ezeket a törvényhatóság figyelembe veendőnek találja, de erre vonatkozó határozata ellen felebbezés nem adatik be. Ebben az esetben azonban az erdőigazgatóság a költségelőirányzat felterjesztése alkalmával az arra tett észrevételekre és a törvényhatóság határozatára saját szempontjából kimerítően nyilatkozni köteles.

Ellenben, ha a törvényhatóság határozata ellen felebbezés adatik be, a költségelőirányzat az arra vonatkozó határozatokkal és felebbezéssel együtt közvetlenül a m. kir. belügyministerhez terjesztendő fel, ki e tárgyban a földmivelésügyi ministerrel egyetértőleg határoz.

45. §. A földmivelésügyi minister által s illetve felebbezés esetében a földmivelésügyi és belügyi ministerek által egyetértőleg megállapított költségelőirányzat sommázata az állami költségvetésbe felvételik.

46. §. A jóváhagyott költségvetés alapján a bevételeket és kiadásokat az erdőigazgatóság a kincstári erdőigazgatóságokra nézve fenálló szabályok szerint utalványozza, az elszámolást és pénzkezelést pedig a pénzügyministerium által 1875. évi 55456. sz. a kiadott számviteli utasítás és a fenállott földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerium által 1881. évi 595, és 1887. évi 54935. sz. a kiadott rendeletek értelmében eszközli, azzal a különbséggel, hogy az erdőigazgatóság póttalványozási joga csak a következő év

január 31-éig terjed s ennél fogva a számadások ezen nappal lezárandók.

Az erdőigazgatóság pénzkezelésével a beszücczei m. kir. adóhivatal bizatik meg, a kisebb bevételek és kisebb kiadások teljesítése céljából pedig az erdőigazgatóság az említett 1881. évi 595. és 1887. évi 54935. sz. rendeleteknek megfelelően házi pénztárral és megfelelő pénzellátmánynyal láttatik el.

47. §. Az erdőigazgatóság zárszámadásai, azon módosítással mely a költségelőirányzat készítésénél elrendeltetett, a kincstári erdőigazgatóságok zárszámadásainak mintája szerint készitendők.

48. §. Ezen zárszámadást az erdőigazgatóság az illető kezelési évre következő év február hava végéig elkészíteni és a 43. §-ban említett bizottság elé terjeszteni tartozik.

A bizottság pedig köteles az eléje terjesztett zárszámadást haladéktalanul tárgyalás alá venni s arra vonatkozó határozatát a törvényhatósághoz oly időben betérjeszteni, hogy azt a törvényhatóság rendes tavaszi közgyűlésén letárgyalhassa.

49. §. A zárszámadás felülvizsgálásánál ugyanazon eljárás követendő, mint a költségelőirányzat felülvizsgálásánál.

50. §. A zárszámadásban kitüntetett osztalékot az erdőigazgatóság abban az esetben, ha a zárszámadást a bizottság és törvényhatóság észrevétel nélkül elfogadja, vagy a törvényhatóság a bizottság esetleges észrevételeit figyelmen kívül hagyja és erre vonatkozó határozata ellen felebbezés nem adatik be, a zárszámadásnak a törvényhatóságtól való visszaérkezése után azonnal kiutalványozza a községeknek. Ellenkező esetben az osztalék kiutalványozása a belügyminister és földmívelésügyi minister egyetértőleg hozandó végleges határozatának leérkezéséig függőben tartandó.

51. §. Az államerdészeti által, a kezelési hiány fedezésére engedélyezett, tényleg kifizetett előlegek az egyesítve kezelendő erdők terhére állami követelésként előirandók és nyilvántartandók. Ha ily években az év végével többlet mutatkozik, ez, a mennyiben a felvett előleget meg nem haladja, egész összegében, ellenkező esetben pedig a többlet erejéig a számadás lezárása előtt az államnak visszaszolgáltatandó és az előírt állami követelésből leirandó.

Ha az állami követelés egész összegében nem törlesztetik, annak törlesztetlenül maradó része állami követelésként előirandó s a következő év költségelőirányzatának elkészítésénél, mint a bevételek többletéből első sorban törlesztendő tartozás veendő figyelembe oly módon, hogy a kiadások osztalék rovatában kitüntetett összegből ezen követelés leütendő és csak a megmaradó rész osztandó fel az aránykulcs szerint a községek és vitás területek között osztalékként.

52. §. Azon években, midőn a bevételek a kiadásokat nem fedezik s a hiány állami előleggel fedeztetik, a községi havasok érdekében és a községek saját használatára kihasított erdők érdekében teljesített azon kiadások, melyek az illető községek esetleges külön jövedelmeiből nem vonhatók le, hanem az illető községek osztalékából volnának megtérítendőek, miután ily években osztalék nem adható, az illető községek terhére az egyesített kezelés alá tartozó erdők követelésként előirandók s a következő évben vagy években az illető községek külön jövedelméből vagy osztalékából levonandók.

Minthogy azonban ily esetekben a bevételek azor összeg erejéig, mely az egyes községek terhére előíratik, tényleg visszamaradnak, ezen összeg erejéig az erdőigazgatóság újabb állami előleget vesz fel s azt az egyesített kezelés alatt álló erdők terhére állami követelésként szintén előírja.

6. Fejezet. A 2 §-ban említett birói egyezség I., II., III. IV., V., X. és XII. pontjaiban foglalt határozatok végrehajtásáról.

53. §. A 2. §-ban idézett birói egyezség végrehajtásának előkészítése céljából 1890. évi 8641. sz. a. a volt naszódvidéki községi erdők kezelésével megbízott erdészeti kormánybiztosnak kiadott földmívelésügyi ministeri rendelet a jelen utasítás rendelkezéseiből folyó módosításokkal további intézkedésig érvényben marad.

54. §. Az előbbi §-ban említett rendeletben felsorolt s az előbbiek szerint érvényben maradó intézkedések foganatosításán kívül az erdőigazgatóság feladatát a szóban forgó birói egyezség végrehajtása tekintetében még a következők képezik:

a) az idézett birói egyezség II. pontja értelmében az állam-

kinestár által a volt naszódvidéki községek helyett báró Kemény Domokos és társainak kifizetett s illetve 1891 és 1892-ben kifizetendő, összesen 315000 frtot tevő előleget, továbbá az egyezség III. és XII. pontja értelmében az államkinestár által a volt naszódvidéki községek helyett ezek ügyvédeknek ügyvédi díj fejében kifizetett 21500 s illetve az egyezség XII. pontja értelmében még kifizetendő 500 frt, összesen 22000 frt előleget és ezen utóbb említett előlegnek 5 $\frac{1}{10}$ -kal felszámítandó évi kamatait, mint az egyesítve kezelendő erdőket terhelő állami követeléseket az erdőigazgatóság nyilván tartani és a most említett erdők jövedelméből az alább következő 55. §. rendelkezései szerint az államkinestárnak megtéríteni köteles ;

b) hasonlókép nyilvántartja az erdőigazgatóság azon kölcsönöket is, melyeket egyes naszódvidéki községek az üzemtervek elkészítése céljából törvényhatósági engedéllyel felvettek s melyek az egyezség IV. pontjának 4. alpontjában említett s az egyezséghez 48. sz. a. mellékelt kimutatásban összesen 42327 frt 72 krral vannak kimutatva ; gondoskodván egyszersmind arról is, hogy az ezen kölcsönök után járó kamatok a kölcsönadó intézeteknek és pénztáraknak, szükség esetében az alispán útján, az esedékesség idejében az egyesített kezelés alá tartozó erdők jövedelméből kifizetessenek, a kifizetett összegek és azok 5 $\frac{1}{10}$ -al számított kamatai pedig, mint az egyesített kezelés alá tartozó erdőknek az illető kölcsönvevő községeket terhelő követelése előirassanak és nyilván tartassanak ;

c) végül mint az egyesített kezelés alá tartozó erdőket terhelő állami követelést nyilvántartja az erdőigazgatóság a szóban forgó birói egyezség alapján a volt naszódvidéki községekre kivetett, de az egyezség X. pontja értelmében az államkinestár által előlegezendő II. fokozat szerinti bélyegilletékeket s gondoskodik arról, hogy ezen tartozás az egyesített kezelés alá tartozó erdők jövedelmeiből az államkinestárnak megtéríttessék.

d) az egyezség V. pontjának két utolsó bekezdése értelmében évenként kijelöli a radnai m. kir. bánya és kohóhivatal és az érdekelt volt naszódvidéki községek képviselőtestületének meghallgatásával azon utakat, melyeken a községek marháikat az ó-radnai m. kir. kinestári bányászat tulajdonába átment erdőkön át

legelőikre hajthatják, továbbá a legelőkön levő marhák itatására díjtalanul használható kutakat és forrásokat; a községi legelők alatt elterülő erdőkben azon erdőövet, melyben a községek legelő marháikat az egyezség értelmében forróság és vihar ellen behajthatják, és végül azon famennyiséget, melyet a községek ezen erdőövből a pásztorkunyhók és marharekeszek felállítására és a pásztorok tüzelésére felhasználhatnak, figyelmet fordítván ezen kijelölésnél arra, hogy a kijelölendő erdőöv erdőállaga és erdőjellege fentartassék;

55. §. Az 54. §. a) b) és c) pontjaiban említett kinestári követelések, községi kölcsönök és bélyegilletékek törlesztésére nézve a következők rendeltetnek:

Az 54. §. a) pontjában említett kinestári követelések és az ezen §. c) pontjában említett bélyegilletékek, miután ezen tartozások a volt naszódvidéki községeket az egyezség VI. 2. pontja értelmében az egyesített kezelés alatt álló erdők tiszta jövedelméből való részesedés arányában terhelik, az egyesített kezelés alá tartozó erdők tiszta jövedelméből, ellenben az 54 §. b) pontjában említett kölcsönök és ezek kamatai az illető kölcsönnevő községeket az egyesített kezelés alatt álló erdők tiszta jövedelméből megillető osztalékból külön-külön törlesztendő.

A törlesztés sorrendjét illetőleg utasítatik az erdőigazgatóság, hogy első sorban az 54. §. c) pontjában említett bélyegilletékeket, másodsorban az 54 §. a) pontjában említett 315000 frt állami előleget, és harmadsorban az ugyanezen pontban említett 21500 s illetve 24000 frt, ügyvédi tiszfeletdíj fejében kifizetett állami előleget és ezen utóbbi előlegnek az 54. §. a) pontja értelmében járó 5°/_o-os kamatait törlessze.

Egyidejűleg azonban az eddig említett állami követelések törlesztésével kifizetendő lesznek az egyesített kezelés alatt álló erdők jövedelméből az 54. §. b) pontjában említett kölcsönöknek esedékes kamatai is; minthogy azonban ezen kölcsönök nem az összes volt naszódvidéki községeket, hanem az illető kölcsönnevő községeket terhelik, a kifizetett kamatok az egyesített kezelés alatt álló erdők követeléseképen az illető községek terhére egyidejűleg előirandók.

Az 54 §. b) pontjában említett községi kölcsönök és az ezek

után kifizetett kamatok fejében az egyesített kezelés alá tartozó erdők javára előírt követelések az illető községek osztalékából csak akkor lesznek törlesztendőek, mikor az egyesített kezelés alá tartozó erdők jövedelméből ily osztalékok az illető községeknek kiadhatók lesznek.

56. §. Az előbbi §. rendelkezései folytán az egyesített kezelés alá tartozó erdők évi költségvetésének összeállításánál az összes rendes és rendkívüli kiadások leütése után mutatkozó bevételi többlet egyelőre nem mint osztalékra, hanem mint tartozások törlesztésére fordítandó összeg veendő fel a kiadások utolsó rovatába; és pedig a mutatkozó bevételi többletből először leütendőek a fentebbi 54. §. értelmében az állam által adott s ennek első sorban megtérítendő kezelési költség előlegek, a maradék pedig egész összegében az előbbi §.-ban említett állami követelések törlesztésére irányzandó elő.

Hasonlóképen számolandó el a tényleges bevételi többlet is a szárszámodásokban, még pedig nem csak az előirányzatba felvett összeg erejéig, hanem egész összegében.

A 2. §.-ban említett birói egyezség IV. 6. pontja értelmében ugyanis az 54 §. a) pontjában említett állami előlegek a lehető legrövidebb idő alatt törlesztendőek s ennek eszközölhetése céljából a községek 1901. évi január elsejéig az egyesített kezelés alá tartozó erdők tiszta jövedelméből, a mennyiben ezen idő alatt az állami követelések nem törlesztetnének, osztalékot nem követhetnek.

Ha azonban az állami követelések 1901. év január elsejéig teljesen nem törlesztetnek, ezen időn túl az évi tiszta jövedelem két egyenlő részre osztandó s fele az állami követelések törlesztésére fordítandó, másik fele pedig a megállapítandó aránykulcs szerint a községek között felosztandó. A megállapítandó osztalék azonban azon községeknek, melyeknek terhére tartozások vannak előírva, csak ezen tartozások teljes törlesztése után fizetendő ki.

Az utóbb említett tartozások közül első sorban az egyesített kezelés alatt álló erdők követelése s másodsorban az 54 §. b) pontjában említett kölcsönök törlesztendőek.

III. Az erdőigazgatóság szervezete és hivatali hatásköre.

57. §. A jelen utasítás megelőző §-aiban körülírt és ezekkel kapcsolatban felmerülő teendők teljesítésével megbízott m. kir. erdőigazgatóság ugyanazon szervezettel láttatik el, mint a milyen-nel a jelenleg fenálló kincstári m. kir. erdőigazgatóságok. Nevezetesen az összes igazgatási, gazdasági és üzleti ügyek központi in'ézésére és ellenőrzésére, továbbá az erdőrendezési, pénzkezelési és számviteli ügyek végzésére személyesen felelős erdőigazgató vezetése alatt megfelelő igazgatósági, erdőrendezői, mérnöki, pénzkezelői és számvetőségi személyezettel ellátott központi igazgatóság szerveztetik, melynek székhelye Besztercze.

A külső kezelési teendők végzésére pedig az erdőigazgatóságnak közvetlenül alárendelt kerületi erdőgondnokságok állittatnak fel, melyeknek kerületébe az egyesített kezelés alatt álló erdőkön kívül egyszersmind a községek saját használatára kihatított erdők és az egyesített kezelés alatt álló erdőkkel területi összefüggésben lévő községi havasok is czélszerűen beosztatnak. Végül az erdőgondnoksági kerületek az őrzés tekintetében védkerületekre osztatnak fel, melyekben az őrzést és műszaki segédszolgálatot az erdőgondnokságoknak alárendelt felesketett erdőőrök teljesítik.

Az erdőigazgatóság jogi ügyeit a kolozsvári kir. kincstári ügyészség látja el.

58. §. Az erdőgondnoksági kerületek száma és székhelye, továbbá az alkalmazandó tiszti és altiszti személyzet létszáma és illetményei a kincstári erdészetre nézve érvényes szabályok figyelembe vételével külön rendeletben állapittatnak meg.

A tiszti és altiszti személyzet részére megállapítandó, természetben kiszolgáltatható járandóságok, u. m. a tűzifa járandóság, földilletmény, legeltetési és makkoltatási illetmény az erdőigazgatóság javaslata alapján, a földmivelésügyi miniszter által meghatározandó helyeken az egyesített kezelés alatt álló erdők területéből adandó ki.

A tisztviselők és altisztek részére engedélyezett legeltetési illetmények és földjárandóságok évi bér értéke azonban megállapittatik s az egyesített kezelés alatt álló erdők jövedelméből azon községeknek, melyeknek területéből a legeltetési és földilletmények

a tisztviselőknek és altiszteknek kiadattak, minden év végén meg-
térítették.

59. §. Az erdőigazgatóságra nézve az első fokú hatóságot a havasok felügyeleténél előforduló mezőrendőri kérdésekben az ezen ügyekben illetékes hatóság, az erdőkezelésnél felmerülő erdőfelügyeleti és erdőrendészeti ügyekben pedig a közigazgatási erdészeti bizottság képezi.

Minden más ügyben az erdőigazgatóság közvetlen a földművelésügyi ministeriumnak van alárendelve.

60. §. Az erdőigazgatóság és az ennek alárendelt személyzet kötelességeit és hatáskörét mezőrendőri, erdőfelügyeleti és erdőrendészeti ügyekben a fennálló törvények és ezek alapján kibocsátott rendeletek és szabályok állapítják meg.

Más ügyekben az erdőigazgatóság hatáskörét a jelen utasításban foglalt rendelkezéseken kívül a m. kir. pénzügyministerium által a volt jószág- és bánya-igazgatóságok számára 1874. évi 35958 sz. a. kiadott s a jelenleg fenálló kincstári erdőigazgatóságokra nézve a fenállott földművelés-ipar- és kereskedelemügyi ministerium 1881. évi 1. számú rendeletében foglalt módosításokkal érvényes hivatali hatáskör szabályozza; az igazgatóság alá rendelt személyzet kötelességeire és jogaira nézve pedig az államerdészeti tisztviselőkre nézve fenálló és ezentúl kiadandó rendeletek és szabályok érvényesek.

IV. Átmeneti intézkedések.

61. §. A jelen utasításban felsorolt teendőkkel addig, míg az erdőigazgatóság szerveztetik s működését az erre vonatkozólag kiadandó rendelet alapján megkezdí, a Besztercze-Naszód vármegye területére erdészeti ügyekben kiküldött kormánybiztos bizatik meg.

62. §. Az erdészeti kormánybiztos ezen feladatát az erdőigazgatóságra nézve fentebb megszabott hatáskör és eljárás szerint teljesíti, azzal a különbséggel, hogy az 1890. évi 8641. sz. rendeletnek az egyesített kezelés alatt álló erdők fatermésének értékesítésére, továbbá ezen erdők jövedelmeinek kezelésére és elszámolására vonatkozó rendelkezései az erdőigazgatóság működésének megkezdése idejéig érvényben maradnak.

63. §. Az erdészeti kormánybiztos a ráruházott teendőket a

volt naszódvidéki községi erdők kezelésénél jelenleg alkalmazott állami erdőtisztek és ugyanott alkalmazott erdőőrök segítségével és a központi teendők teljesítésére eddig ideiglenesen kirendelt és a szükséghez mérten ezentul kirendelendő államerdészeti tisztviselők közreműködésével végzi.

Körrendelet valamennyi közigazgatási bizottságnak és kir. erdőfelügyelőségnek.

(Az erdőőri állomások szervezése s az erdőtörvény 37. §-ban foglalt rendelkezések végrehajtása tárgyában.)

18.960. I./4. Az 1879. évi XXXI. törv.-czikk 37. §-ának c pontjában foglalt rendelkezések alapján figyelmeztetni kívánom a közig. bizottságot, hogy az állam közvetlen felügyelete alá kir. erdőfelügyelőséget, helyezett erdőknek szakértő erdőőrök által való őriztetése ügyében intézkedjék, s tekintettel arra, hogy az ez ügyben teendő intézkedéseknél a közgazdasági érdekek kellő megóvása mellett az erdőbirtokosok érdekei s nevezetesen az erdőőrök alkalmazása által felmerülő költségek is figyelembe veendőek, az erdőőri állomások számának, az erdőőrök illetményeinek s az erdőőri járások területének megállapításánál, lehető figyelemmel az erdőbirtokosok érdekeire, a következők értelmében járjon el:

A közigazgatási bizottság hatósága alá tartozó mindazon erdők, melyek közös községi s illetve járási erdőtisztek kezelése alatt állanak, a kir. erdőfelügyelőség és az illetékes járási erdőtiszt véleményének meghallgatásával megfelelő számú erdőőri járásokra beosztandók s határozatilag kimondandó, hogy minden erdőőri járás számára egy, az erdőtörvényben előírt teljes minősítéssel bíró s a helyi viszonyoknak megfelelő illetményekkel ellátandó erdőőr alkalmazandó.

Az erdőőri kerületek megállapításánál az erdőtörvény 22. §-ának végpontjában foglalt intézkedés alapján, mely szerint közös erdőőr tartására több erdőbirtokos egyesülhet, a közigazgatási bizottság feladatát képezi gondoskodni az iránt, hogy minden egyes kerületbe annyi erdő osztassék be, mennyi az erdők jóvedelmeire s az erdő-katasteri munkálatokban az erdőőrzéssel egybekötött költségek címén kimutatott évi kiadásokra való figyelemmel a birtokosok nagyobb mérvű megterheltetése nélkül beosztható.

Ehhez képest és figyelemmel az őrzési költségek lehető mérséklésére, felhatalmazom a közigazgatási bizottságot, hogy oly helyeken, a hol minden egyes erdőtiszt számára külön erdőőri állomás nem szervezhető, vagy hol a kisebb kiterjedéssel bíró községi, volt urbéres közbirtokossági s a közös erdőtiszt kezelése alatt álló másnemű erdők egymástól távol fekszenek, a szükséghez képest több különálló kisebb erdőtestet egy erdőőri járáshoz oszszon be s az erdővédelem megfelelő gyakorlásával egybekötött azon nehézségeket, melyek az ily nagyobb járások szervezése által idéztetnek elő, az által háritsa el, hogy az erdőbirtokosokat az ily kivételesen alakítandó nagyobb kiterjedésű járás őrizetével megbizandó szakértő erdőőr mellé rendelendő s megfelelő számban alkalmazandó erdőszolgák tartására olyképen hatalmazza fel, hogy ezen erdőszolgák az őrzésben való segédkezést, a törvényes minősítéssel bíró erdőőr, illetve erdőtiszt intézkedései értelmében kötelesek teljesíteni.

Rendelem továbbá, hogy az eként szervezendő erdőőri állomások rendszeresítésére vonatkozó határozatát az erdőbirtokosokkal közölje s hogy azon esetben, ha a határozat ellen sem a birtokosok, sem pedig a kir. erdőfelügyelőség részéről felebbezések nem fognak beadatni, a határozat értelmében alkalmazandó erdőőröknek és erdőszolgáknak a birtokosok által vagy azok terhére való alkalmazása ügyében intézkedjék, szükség esetében pedig az erdőtörvény 23. és 50. §-ai értelmében járjon el.

Figyelemmel azon körülményre, hogy a fentebbiek értelmében szervezendő összes erdőőri állomásra szakértő erdőőrök a kellő időben alig fognak jelentkezni s hogy tehát némely állomásnak szakértő erdőőrrel való betöltése a birtokosok legjobb akarata mellett sem lesz foganatosítható, megengedem továbbá, hogy oly esetekben, midőn a rendszeresített erdőőri állomások elnyeréséért meg-

felelő számu szakvizsgázott erdőőrök pályázni nem fognak, az erdők ideiglenes időre való őrzésével az erdőszolgák oly feltétellel bizassanak meg, hogy az erdővédelmet a szomszédos területben alkalmazott erdőőr felügyelete alatt és annak utasításai értelmében gyakorolják, és pedig mindaddig, míg a rendszeresítendő erdőőri állomások az időről időre kiirandó pályázatok alapján szakértő erdőőrök által be lesznek tölthetők.

Végül felhivom a közigazgatási bizottságot, hogy az ez ügyben tett intézkedései eredményéről idei november hó végeig hozzám előterjesztést tegyen.

Budapest, 1890. július hó 7-én.

Bethlen.